

**รายละเอียดเกณฑ์การประเมิน
มาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ**

เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑ คณะรัฐมนตรี มีมติเห็นชอบ “มาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ” โดยมอบหมายทุกหน่วยงานภาครัฐดำเนินงานพร้อมกันทั่วประเทศ ตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๑ และให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการกำหนดให้ “ผลการลดและคัดแยกขยะมูลฝอย” เป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพของหน่วยงานภาครัฐ โดยเริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ และให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษ ร่วมกันพิจารณากำหนดเกณฑ์ที่จะใช้สำหรับการประเมิน ดังนี้

ตัวชี้วัด : มาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ กำหนดให้เป็นตัวชี้วัดสำหรับประเมินผู้บริหารองค์การ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

การประเมิน : กำหนดให้มีการประเมิน ๒ รอบการประเมิน ทุก ๖ เดือน

ผู้ถูกประเมิน : ปลัดกระทรวงหรือเทียบเท่า อธิบดีหรือเทียบเท่า ผู้ว่าราชการจังหวัด

ขอบเขตการประเมิน :

๑. หน่วยงานส่วนกลาง ประเมินหน่วยงานราชการระดับกระทรวง กรม ทั้งที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ส่วนกลาง และหน่วยงานส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค
๒. หน่วยงานระดับจังหวัด ประเมินหน่วยงานราชการที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ศาลากลางหรือศูนย์ราชการจังหวัด และส่วนราชการส่วนภูมิภาคระดับจังหวัด เป็นภาพรวมของผู้ว่าราชการจังหวัด

- การลด คัดแยกขยะมูลฝอย พิจารณาจากการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคลากร และรูปแบบการดำเนินกิจกรรมในหน่วยงาน
- เกณฑ์การให้คะแนน รอบประเมินที่ ๑ (รอบ ๖ เดือน) ใช้แบบการประเมินที่มีจำนวน ๑๐ ข้อ ข้อละ ๑ คะแนน รวม ๑๐ คะแนน
- เกณฑ์การให้คะแนน รอบประเมินที่ ๒ (รอบ ๑๒ เดือน) ใช้ผลการประเมินจากระบบ E-Report ของกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คิดค่าระดับคะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน
- ประเมินตนเอง (self-assessment)

คำนิยาม :

- ขยะมูลฝอยที่ส่งกำจัด หมายถึง ขยะมูลฝอยที่หน่วยงานไม่สามารถดำเนินการหาวิธีเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ได้ และส่งให้หน่วยงานที่รับผิดชอบไปกำจัดต่อ โดยส่วนมากจะเป็นขยะอันตรายและขยะทั่วไป แต่ไม่รวมถึงขยะจากการก่อสร้าง และขยะติดเชื้อจากสถานพยาบาล
- ถุงพลาสติกหูหิ้ว หมายถึง ถุงพลาสติกหูหิ้ว สายเดี่ยว พวง ที่ผลิตจากพลาสติกทั่วไป ทำให้อยู่สลายได้ยากและส่วนใหญ่กลายเป็นขยะทันทีหลังการใช้งานเพียงครั้งเดียว
- แก้วพลาสติกใช้ครั้งเดียวทิ้ง หมายถึง แก้วพลาสติกที่ผลิตจากพลาสติกทั่วไปที่ไม่ได้ออกแบบมาเพื่อการใช้ซ้ำและส่วนใหญ่กลายเป็นขยะทันทีหลังการใช้งานเพียงครั้งเดียว
- โฟมบรรจุอาหาร หมายถึง ภาชนะที่ใช้สำหรับใส่อาหารที่มีการทำจากโฟม อันได้แก่ กล่องข้าว ถาดขนม ถาดผลไม้ ฯลฯ แต่ไม่รวมถึงภาชนะที่ทำจากพลาสติกหรือโฟมสำหรับใช้กันกระแทกหรือโฟมสำหรับใส่ตัวอย่างเพื่อการทดลองหรือวิเคราะห์ผลตามหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน
- ผู้บริหารองค์การ ได้แก่ ปลัดกระทรวงหรือเทียบเท่า อธิบดีหรือเทียบเท่า ผู้ว่าราชการจังหวัด

เกณฑ์การประเมิน : รอบประเมินที่ ๑ (รอบ ๖ เดือน)

ประเด็นการประเมินรอบ ๖ เดือน	ข้อละ ๑ คะแนน
๑. มีการจัดทำแผนปฏิบัติการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ และได้รับความเห็นชอบจากผู้บริหารองค์การหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้บริหารองค์การ	
๒. มีการคัดแยกขยะมูลฝอยเพื่อนำไปจัดการอย่างเหมาะสม ถูกต้องตามหลักวิชาการ ไม่เกิดการนำขยะมูลฝอยที่คัดแยกแล้วกลับไปรวมอีก โดยมีการคัดแยกขยะมูลฝอยอย่างน้อยเป็น ๓ ประเภท ได้แก่ ขยะรีไซเคิล ขยะอันตราย และขยะทั่วไป	
๓. มีป้ายแสดงประเภทของขยะมูลฝอยที่ถังขยะอย่างชัดเจน สามารถให้ผู้มาใช้บริการสามารถทิ้งขยะได้อย่างถูกต้องโดยสะดวก	
๔. มีการบันทึกปริมาณขยะมูลฝอยแต่ละประเภทตามที่ได้กำหนดรูปแบบการคัดแยกไว้ และมีการบันทึกจำนวนถุงพลาสติกหิ้ว แก้วพลาสติกใช้ครั้งเดียวทิ้ง และโฟมบรรจุอาหารที่มีการทิ้งในถังขยะภายในหน่วยงานอย่างครบถ้วน	
๕. มีจุดเก็บรวบรวมขยะอันตรายที่เหมาะสม ถูกต้องตามหลักวิชาการ	
๖. มีกิจกรรมให้ความรู้ในการคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้งแก่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน เช่น การจัดกิจกรรมรณรงค์ การอบรม KM การจัดนิทรรศการเพื่อให้ความรู้ เป็นต้น	
๗. มีกิจกรรมส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่มีส่วนร่วมในการนำขยะมูลฝอยมาใช้ประโยชน์ เช่น หมักทำปุ๋ย น้ำหมักชีวภาพ เลี้ยงไส้เดือน ธนาคารขยะ ผ้าปารีไซเคิล เป็นต้น	
๘. มีกิจกรรมเพื่อลดการใช้ถุงพลาสติกหิ้ว เช่น การส่งเสริมการใช้ตะกร้า ถุงผ้า ปิ่นโต ภาชนะหรือบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในการซื้อสินค้า เป็นต้น	
๙. มีกิจกรรมเพื่อลดการใช้แก้วพลาสติกใช้ครั้งเดียวทิ้ง เช่น การรณรงค์ให้ใช้แก้วส่วนตัว การลดราคาให้กับลูกค้าที่นำแก้วส่วนตัวมาซื้อน้ำ เป็นต้น	
๑๐. มีการห้ามใช้โฟมบรรจุอาหารในร้านค้าต่าง ๆ ที่ตั้งในหน่วยงาน รวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในหน่วยงาน และห้ามนำโฟมบรรจุอาหารเข้ามาในหน่วยงาน	

เกณฑ์การให้คะแนน : รอบประเมินที่ ๒ (รอบ ๑๒ เดือน)

ระดับ คะแนน	เกณฑ์การให้คะแนน ขยะมูลฝอยที่ส่งกำจัด ลดลงร้อยละ ๑๐	เกณฑ์การให้คะแนน ถุงพลาสติกหิ้ว ลดลงร้อยละ ๓๐	เกณฑ์การให้คะแนน แก้วพลาสติก ใช้ครั้งเดียวทิ้ง ลดลงร้อยละ ๓๐	เกณฑ์การให้คะแนน โฟมบรรจุอาหาร ลดลงร้อยละ ๑๐๐
๑	< ร้อยละ ๒.๐๐	< ร้อยละ ๖.๐๐	< ร้อยละ ๖.๐๐	< ร้อยละ ๒๐
๒	ร้อยละ ๒.๐๐ - ๒.๙๙	ร้อยละ ๖.๐๐ - ๘.๙๙	ร้อยละ ๖.๐๐ - ๘.๙๙	ร้อยละ ๒๐.๐๐ - ๒๙.๙๙
๓	ร้อยละ ๓.๐๐ - ๓.๙๙	ร้อยละ ๙.๐๐ - ๑๑.๙๙	ร้อยละ ๙.๐๐ - ๑๑.๙๙	ร้อยละ ๓๐.๐๐ - ๓๙.๙๙
๔	ร้อยละ ๔.๐๐ - ๔.๙๙	ร้อยละ ๑๒.๐๐ - ๑๔.๙๙	ร้อยละ ๑๒.๐๐ - ๑๔.๙๙	ร้อยละ ๔๐.๐๐ - ๔๙.๙๙

ระดับ คะแนน	เกณฑ์การให้คะแนน ขยะมูลฝอยที่ส่งกำจัด ลดลงร้อยละ ๑๐	เกณฑ์การให้คะแนน ถุงพลาสติกหิ้ว ลดลงร้อยละ ๓๐	เกณฑ์การให้คะแนน แก้วพลาสติก ใช้ครั้งเดียวทิ้ง ลดลงร้อยละ ๓๐	เกณฑ์การให้คะแนน โฟมบรรจุอาหาร ลดลงร้อยละ ๑๐๐
๕	ร้อยละ ๕.๐๐ - ๕.๙๙	ร้อยละ ๑๕.๐๐ - ๑๗.๙๙	ร้อยละ ๑๕.๐๐ - ๑๗.๙๙	ร้อยละ ๕๐.๐๐ - ๕๙.๙๙
๖	ร้อยละ ๖.๐๐ - ๖.๙๙	ร้อยละ ๑๘.๐๐ - ๒๐.๙๙	ร้อยละ ๑๘.๐๐ - ๒๐.๙๙	ร้อยละ ๖๐.๐๐ - ๖๙.๙๙
๗	ร้อยละ ๗.๐๐ - ๗.๙๙	ร้อยละ ๒๑.๐๐ - ๒๓.๙๙	ร้อยละ ๒๑.๐๐ - ๒๓.๙๙	ร้อยละ ๗๐.๐๐ - ๗๙.๙๙
๘	ร้อยละ ๘.๐๐ - ๘.๙๙	ร้อยละ ๒๔.๐๐ - ๒๖.๙๙	ร้อยละ ๒๔.๐๐ - ๒๖.๙๙	ร้อยละ ๘๐.๐๐ - ๘๙.๙๙
๙	ร้อยละ ๙.๐๐ - ๙.๙๙	ร้อยละ ๒๗.๐๐ - ๒๙.๙๙	ร้อยละ ๒๗.๐๐ - ๒๙.๙๙	ร้อยละ ๙๐.๐๐ - ๙๙.๙๙
๑๐	ตั้งแต่ร้อยละ ๑๐ ขึ้นไป	ตั้งแต่ร้อยละ ๓๐ ขึ้นไป	ตั้งแต่ร้อยละ ๓๐ ขึ้นไป	ร้อยละ ๑๐๐

สูตรการคำนวณ

๑. เกณฑ์การให้คะแนน รอบประเมินที่ ๒ (รอบ ๑๒ เดือน) คะแนน เต็ม ๑๐ คะแนน ให้นำคะแนนในเกณฑ์ทั้ง ๔ ข้อรวมกันแล้วหารด้วย ๔

๒. ร้อยละปริมาณขยะมูลฝอยที่ส่งกำจัดลดลง

$$= \frac{\text{ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ปี ๒๕๖๑}^{(๑)} - \text{ปริมาณขยะมูลฝอยที่ส่งกำจัด ปี ๒๕๖๓}^{(๒)}}{100} \times \text{ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ปี ๒๕๖๑}^{(๑)}$$

โดยที่

^(๑) คือ ฐานปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นของหน่วยงาน ปี ๒๕๖๑
คำนวณจาก

$$= \text{บุคลากรของหน่วยงาน (คน)}^{(๓)} \times \text{อัตราการเกิดขยะมูลฝอย ปี ๒๕๖๑ (กิโลกรัมต่อคนต่อวัน)}^{(๔)} \times ๑๖๑ \text{ วัน}^{(๕)}$$

โดยที่ ^(๓) คือ จำนวนบุคลากรของหน่วยงาน ณ วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๓

^(๔) คือ ค่าเฉลี่ยอัตราการเกิดขยะมูลฝอย ๐.๓๔ กิโลกรัมต่อคนต่อวัน

^(๕) คือ วันทำงาน ปี ๒๕๖๓ จำนวน ๑๖๑ วัน (เดือนมกราคม ๒๕๖๓ ถึงเดือนสิงหาคม ๒๕๖๓)

^(๒) คือ ปริมาณขยะมูลฝอย ปี ๒๕๖๓ ไม่รวมขยะที่ถูกคัดแยกไปใช้ประโยชน์ (ได้จากการเก็บข้อมูลโดยการชั่งน้ำหนักขยะมูลฝอยตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๖๓ ถึงเดือนสิงหาคม ๒๕๖๒)

๓. ร้อยละจำนวนถุงพลาสติกหิ้วที่ลดลง

$$= \frac{\text{จำนวนถุงพลาสติกหิ้วที่เกิดขึ้น ปี ๒๕๖๑}^{(๖)} - \text{จำนวนถุงพลาสติกหิ้วที่ทิ้งในถังขยะ ปี ๒๕๖๓}^{(๗)}}{100} \times \text{จำนวนถุงพลาสติกหิ้วที่เกิดขึ้น ปี ๒๕๖๑}^{(๖)}$$

โดยที่ ^(๖) คือ ฐานจำนวนถุงพลาสติกหิ้วที่เกิดขึ้นของหน่วยงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑
คำนวณจาก

$$= \text{บุคลากรของหน่วยงาน (คน)}^{(๓)} \times \text{อัตราการเกิดถุงพลาสติกหิ้ว ปี ๒๕๖๑ (ใบต่อคนต่อวัน)}^{(๔)} \times ๑๖๑ \text{ วัน}^{(๕)}$$

โดยที่ ^(๓) คือ จำนวนบุคลากรของหน่วยงาน ณ วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๓

^(๔) คือ ค่าเฉลี่ยอัตราการเกิดถุงพลาสติกหิ้ว ๐.๙๔ ใบต่อคนต่อวัน

^(๕) คือ วันทำงาน ปี ๒๕๖๓ จำนวน ๑๖๑ วัน (เดือนมกราคม ๒๕๖๓ ถึงเดือนสิงหาคม ๒๕๖๓)

^(๖) คือ จำนวนถุงพลาสติกหิ้วที่มีการทิ้งลงถังขยะภายในหน่วยงาน ปี ๒๕๖๓ (ได้จากการเก็บข้อมูลโดยการนับจำนวนในถังขยะตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๖๓ ถึงเดือนสิงหาคม ๒๕๖๓)

๔. ร้อยละจำนวนแก้วพลาสติกใช้ครั้งเดียวทิ้งที่ลดลง

$$= \frac{\text{แก้วพลาสติกใช้ครั้งเดียวทิ้งที่เกิดขึ้น ปี ๒๕๖๑}^{(๙)} - \text{แก้วพลาสติกใช้ครั้งเดียวทิ้งที่ทิ้งในถังขยะ ปี ๒๕๖๓}^{(๑๐)}}{๑๐๐} \times \text{แก้วพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้งที่เกิดขึ้น ปี ๒๕๖๑}^{(๙)}$$

โดยที่ ^(๙) คือ ฐานจำนวนแก้วพลาสติกใช้ครั้งเดียวทิ้งที่เกิดขึ้นของหน่วยงาน ปี ๒๕๖๑
คำนวณจาก

$$= \text{บุคลากรของหน่วยงาน (คน)}^{(๓)} \times \text{อัตราการเกิดแก้วพลาสติก ปี ๒๕๖๑ (ใบต่อคนต่อวัน)}^{(๑๑)} \times ๑๖๑ \text{ วัน}^{(๕)}$$

โดยที่ ^(๓) คือ จำนวนบุคลากรของหน่วยงาน ณ วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๓

^(๑๑) คือ ค่าเฉลี่ยอัตราการเกิดแก้วพลาสติกใช้ครั้งเดียวทิ้ง ๐.๔ ใบต่อคนต่อวัน

^(๕) คือ วันทำงาน ปี ๒๕๖๓ จำนวน ๑๖๑ วัน (เดือนมกราคม ๒๕๖๓ ถึงเดือนสิงหาคม ๒๕๖๓)

^(๑๒) คือ จำนวนแก้วพลาสติกใช้ครั้งเดียวทิ้งที่มีการทิ้งลงถังขยะภายในหน่วยงาน ปี ๒๕๖๓ (ได้จากการเก็บข้อมูลโดยการนับจำนวนในถังขยะตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๖๓ ถึงเดือนสิงหาคม ๒๕๖๓)

๕. ร้อยละจำนวนโฝมบรรจุอาหารที่ลดลง

$$= \frac{\text{จำนวนโฝมบรรจุอาหารที่เกิดขึ้น ปี ๒๕๖๑}^{(๑๒)} - \text{จำนวนโฝมบรรจุอาหารที่ทิ้งในถังขยะ ปี ๒๕๖๓}^{(๑๓)}}{๑๐๐} \times \text{จำนวนโฝมบรรจุอาหารที่เกิดขึ้น ปี ๒๕๖๑}^{(๑๒)}$$

โดยที่ ^(๑๒) คือ ฐานจำนวนโฝมบรรจุอาหารที่เกิดขึ้นของหน่วยงาน ปี ๒๕๖๑
คำนวณจาก

$$= \text{บุคลากรของหน่วยงาน (คน)}^{(๓)} \times \text{อัตราการเกิดโฝมบรรจุอาหาร ปี ๒๕๖๑ (ใบต่อคนต่อวัน)}^{(๑๔)} \times ๑๖๑ \text{ วัน}^{(๕)}$$

โดยที่ ^(๓) คือ จำนวนบุคลากรของหน่วยงาน ณ วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๓

^(๑๔) คือ ค่าเฉลี่ยอัตราการเกิดโคมบรรจอาหาร ๐.๔๗ ใบต่อคนต่อวัน

^(๕) คือ วันทำงาน ปี ๒๕๖๓ จำนวน ๑๖๑ วัน (เดือนมกราคม ๒๕๖๓ ถึงเดือนสิงหาคม ๒๕๖๓)

^(๑๓) คือ จำนวนโคมบรรจอาหารที่มีการทิ้งลงถังขยะภายในหน่วยงาน ปี ๒๕๖๓ (ได้จากการเก็บข้อมูลโดยการนับจำนวนในถังขยะตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๖๓ ถึงเดือนสิงหาคม ๒๕๖๓)

หมายเหตุ

๑. การจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Report: SAR) ขอให้ส่วนราชการสรุปผลการดำเนินการ พร้อมแนบตัวอย่างเอกสาร/หลักฐานประกอบตัวชี้วัดมาด้วย ส่วนเอกสาร/หลักฐานที่เกี่ยวข้องอื่นที่ไม่ได้จัดส่งให้ สำนักงาน ก.พ.ร. ขอให้ส่วนราชการจัดเตรียมไว้ ณ ส่วนราชการเพื่อพร้อมให้ผู้ตรวจประเมินตรวจสอบหรือขอข้อมูลเพิ่มเติม

๒. การคิดค่าของจำนวนบุคลากรของหน่วยงาน ณ วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยคิดจาก

๒.๑ จำนวนบุคลากรประจำที่อยู่ในหน่วยงาน

๒.๒ จำนวนบุคลากรแฝง ได้แก่ ผู้มาใช้บริการในหน่วยงานที่มีการบันทึกข้อมูลไว้